

De eerste les: deelgenootschap van man en vrouw

De vrouw moet voor de man deelgenoot zijn in het beheer van huis en haard en in het grootbrengen van de kinderen. Wat betreft de kinderen die mogelijk geboren zullen worden, op de juiste wijze gevormd zijn zij hun ouders tot steun in de ouderdom. Wat betreft het beheer van huis en haard –na het aangaan van het huwelijk de eerste zorg-, niet als rivalen, maar samen, in oppassendheid, moeten man en vrouw huis en haard beheren en doen gedijen.

Xenophon, Oeconomicus 7,9-15

9. Πρὸς θεῶν, ἔφην ἐγώ, ὁ Ἰσχόμαχε, τί• πρῶτον διδάσκειν ἥρχου αὐτήν, διηγοῦ μοι· ως• ἐγὼ ταῦτ' ἀν ἥδιόν• σου• διηγουμένου ἀκούοιμι ἢ εἴ μοι γυμνικὸν ἢ ἵππικὸν ἀγῶνα τὸν• κάλλιστον διηγοῦ.

10. καὶ ὁ Ἰσχόμαχος ἀπεκρίνατο, τί• δέ; ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἐπεὶ• ἥδη μοι· χειροήθης ἦν καὶ ἐτιθάσευτο ὥστε διαλέγεσθαι, ἥρόμην αὐτήν, ἔφη, ωδέ· πως·

εἰπέ μοι, ὁ γύναι, ἄρα ἥδη κατενόησας, τίνος ποτὲ ἔνεκα ἐγώ τε σὲ ἔλαβον καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ἔδοσάν σε ἐμοι; 11. ὅτι^c μὲν γὰρ ἀπορίᾳ ἦν, μεθ' ὅτου ἄλλου ἐκαθεύδομεν ἀν, οἵδ' ὅτι καὶ· σοὶ καταφανὲς τοῦτο· ἐστί.

βουλευόμενος· δ' ἔγωγε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ οἱ σοὶ· γονεῖς ὑπὲρ σοῦ, τίν' ἀν κοινωνὸν βέλτιστον οἴκου τε καὶ τέκνων λάβοιμεν, ἐγώ τε σὲ ἐξελεξάμην καὶ οἱ σοὶ· γονεῖς, ως ἐοίκασιν, ἐκ· τῶν δυνατῶν ἐμέ. 12. τέκνα· μὲν οὖν ἦν θεός ποτε διδῷ ἡμῖν γενέσθαι, τότε βουλευσόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως ὅτι· βέλτιστα παιδεύσομεν αὐτά· κοινὸν γὰρ ἡμῖν καὶ τοῦτο· ἀγαθὸν, συμμάχων· καὶ γηροβοσκῶν ὅτι· βέλτιστα τυγχάνειν· νῦν δὲ δὴ οἴκος ἡμῖν ὅδε κοινός ἐστιν. 13. ἐγώ τε γὰρ ὅσα μοι ἔστιν ἄπαντα εἰς· τὸ κοινὸν ἀποφαίνω· σύ τε ὅσα· ἡνέγκω πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκας· καὶ οὐ τοῦτο δεῖ λογίζεσθαι, πότερος ἄρα ἀριθμῷ πλείω συμβέβληται· ἡμῶν, ἀλλ' ἐκεῖνο δεῖ εὖ εἰδέναι, ὅτι ὀπότερος ἀν ἡμῶν βελτίων κοινωνὸς· ἢ, οὗτος τὰ πλείονα ἔξια συμβάλλεται·

14. ἀπεκρίνατο δέ μοι, ὁ Σώκρατες, πρὸς ταῦτα ἡ γυνή· τί δ' ἀν ἐγώ σοι, ἔφη, δυναίμην συμπρᾶξαι; τίς δὲ ἡ ἐμὴ δύναμις; ἀλλ' ἐν· σοὶ πάντα ἐστίν. ἐμὸν δ' ἔφησεν· ἡ μήτηρ ἔργον εἶναι σωφρονεῖν·

15. ναὶ μὰ Δι', ἔφην ἐγώ, ὁ γύναι, καὶ γὰρ ἐμοὶ ὁ πατήρ. ἀλλὰ σωφρόνων· τοί· ἐστι καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οὔτως ποιεῖν, δπως τά· τε ὅντα ὡς· βέλτιστα ἔξει καὶ ἄλλα ὅτι πλεῖστα ἐκ· τοῦ καλοῦ τε καὶ δικαίου προσγενήσεται.